

Mező Imre

Most lenne 70 éves, de már 19 éve halott. Testi-lelki erejének teljében ölte meg az ellenforradalmárokat golyója. Korai halála azoktól az évektől fosztotta meg, amelyekben szocialista hazája gazdasági, politikai, kulturális virágzásának és ebben saját munkája, harcai gyümölcsének örülhetett volna. Mégsem mondhatjuk, hogy élete csonka maradt, mert amit gyermekkorától, ifjú éveiben és férfikorában tett, kimeríti a teljes élet fogalmát.

Életútján rendkívüli akaratereje, bátorsága és optimizmusa vezette, oly biztossággal, hogy soha nem tévesztett irányt és még se torpant semmilyen nehézség előtt. Akaratereje győzedelmeskedett, amikor tizenhat éves korában, cselédsorban tanult meg írni-olvasni, amikor a szabómesterségben segédlevelet szerzett, amikor emigráns létére Belgiumban nyelveket és marxizmust tanult; amikor kifejlesztette szervezői képességeit, mert szükség volt rá, hogy a kivándorolt magyar munkásokat tanulásra összefogja.

De a spanyol szabadságharc lett a nagy iskolája. Ez edzette meg bátorságát, tette rendíthetetlené a kommunizmusba vetett hitét és ott tanulta meg a nemzetközi brigádok proletár internacionálisizmusának elméletét és gyakorlatát. Ott tűnt ki a különböző frontokon bátorságával, és bizakodó optimizmusával, amelyből juttatni tudott mindazoknak, akik mellette harcoltak.

Spanyolország népének hősi szabadságharcában a nemzetközi önkéntesek jó politikai iskolát jártak. Elő kapcsolták a nemzetközi egységért, a népfrent győzelméért és védelméért folyó küzdelemmel, annak katonai és politikai nehézségeivel, szembe kerültek a népek szabadságának, Spanyolország függetlenségének ellenségeivel. Megismerhették a spanyol reakció természetét, a német és olasz fasisztákat. A politikai életben jól tájékozódó ember számára, amilyen Mező Imre volt, csaknem kimeríthetetlen lehetőségek nyíltak a munkásmozgalmon belüli ellentmondások erők tanulmányozására is: az anarchizmus, a trockizmus, a szociáldemokratizmus megismerésére. Amikor a fegyverek egyik-másik fronton rövid időre elhallgattak, amikor a harcosok sebesülten, betegesen kórházba kerültek, ott sem télt idejük hiába: előadásokat hallgattak, vitáztak, politikai ismereteket szereztek.

Mindaz felkészítette Mező Imrét arra a politikai pályára, amelyre hazatérése napján lépett és amelyen vezető posztra került. A népfrent Spanyolországból kialakult egy új típusú állam, amely a világháború utáni népi demokratikus államok előfutárának tekinthető. Nagy gyakorlati értéke volt tehát mindannak a tapasztalatnak, amelyet Mező Imre magával hozott Magyarországra.

De ez nem volt minden. Mező Imre a spanyol frontokon többször is megsebesült, majd egy délfranciaországi koncentrációs tábor viszontagságait is ki kellett bírnia. Mégis, ezek után új feladatokat vállalt. A Francia Kommunista Párt hívására részt vett azokban a harcokban, amelyeket 1943-44-ben a francia hazafiak oldalán a volt „spanyolok” Franciaország teljes felszabadításáért, a Hitler-csapatok kiűzéséért folytattak.

Mező Imre nem csak bátor partizán, de kiváló agitátor és propagandista is volt. A ma még élő volt harcosársai közül bárki elmondhatja, hogy megnyerő egyénisége utat nyitott számára mindazok szívéhez, akikhez szolt. Mindenkiel ügyes-bajos dolgaról a saját nyelvén, saját stílusában beszélgetett.

Mező Imrét gazdag tapasztalatai, szervezői tehetsége, rendíthetetlen hűsége és sok év munkájával szerzett politikai tudása tette alkalmasá arra, hogy Párizsban az ellenállás nemzeti csoportjainak csúcsszerveiben felelős munkát végezzen.

Eljött végre az idő, amikor a sokat küzdött harcosok hazájukba térhettek vissza. Mező Imre az elsők között indult útnak, hogy itthon, 18 évi távollét után, részt vegyen az új, szocialista Magyarországot építésében. Nagy feladatok előtt állt az alig negyvenéves, szerény kommunista. Képességeit felismerve, a budapesti pártbizottság titkárává választották és a nagyüzemi pártszervezetek irányítását bízták rá.

Tanította, nevelte munkatársait. Magyarázta nekik, hogy okosan, megértően és türelmesen foglalkozzanak a munkásokkal. Életének végső, drámái szakaszában, 1956-ban hősi halált halt a Köztársaság téri párt ház védelmében.

„Mező Imre — írta Kádár János elvtárs a Mező-életrajzhoz fűzött előszavában, — eszével, szívével, két kezével vette ki részét népünk szocialista vívmányainak létrehozásából és azok védelméért adta életét”.

Élete bővelkedik tanulságokban a mai nemzedék számára. De ne csak nemes életéből okuljunk, hanem halála okainak felismeréséből is.

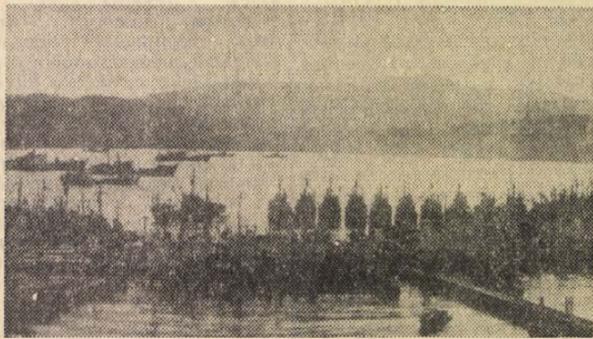
Komját Irén

HALÁSZAT — FÉNNYEL

A tengeri halászok évszázadok óta tudják, hogy azokon a részeken a leggazdagabb a halzsákmány, ahol a különféle tengeráramlatok találkoznak egymással. Egy ilyen „út-középpont” található a Csendes-óceán északi részén is, ahol a Kuro-shio-áramlás a Kuril-áramlattal érintkezik. A Szovjetunióhoz tartozó Kuril-szigetek halászái összességében nagy zsákmányra tesznek szert. Ekkor vonul a Csendes-óceánra és részén az izletes húsú

hal, a szajra, amelyet holdfénymentes éjszakákon fénynyel csalognatnak a halászhálókhöz.

A fényvel való halászatnak nagy hagyományai vannak. Van ahol kis lámpások ezreivel, másutt több ezer wattos fényzókkal világítják meg a tenger felszínét, mire a halak tömegesen odasereglenek. Egy-egy reflektor — egyetlen éjszaka — 200-250 mázsa halat is a hálók közelébe vonzhat.

Lámpafényes bevetésre induló halászhajók a Kuril-szigetek egyik öblében

Nincs többé sós kifli

Kőszá hírt hallottam, mi szerint Oroszlányban, Tatabányán nem készítenek sós kiflit. Először viccnek vettem. Nem is foglalkoztam volna többé a sós kiflivel ha meg nem kér egy munkatársam, vásároljak neki két sós kiflit. Kora reggel volt és az egyik tejből a másikba rohantam, hogy kollégám ne higgye, nem is akarok sós kiflit vásárolni a számról.

— Nincs! Nincs! — hangzott mindenhol a válasz. Utána jártam, s kiderült, a fele sem tréfa! Az illetékesek válasza, indoka így hangzott: a sós kifli rövidíti a kemencék élettartamát, a só korróziót okoz a modern gépeponon.

A pékségek réme tehát, ma már nem a rossz liszt, a sváb-bogarak hada, hanem — a só. Ezzel jutott, mi lenne, ha hasonló indokkal más területeken is megvizsgálnák, miként lehetne nélkülözni a sót. Mondjuk, nem közlekednének télen a buszok, mert ha sózzák az utakat, nyilván csökken a kocsi alvázának élettartama is...

Ki tudja, hová jutottam volna következtetéseimmel, ha közben nem látok egy pötlőnyi kisfiút, amint mamájával óviba igyekszik és közben jóízűen ropogtat egy perccet.

Márpedig a perccet akkor perccet, ha sós! Lehet, hogy ezt nem Oroszlányban sütik? — gondoltam. — Talán importáljuk: lehet, hogy kooperáció keretében készül. Mi itthon meggyúrjuk, megsózzuk, majd egy sütőipari alvállalkozó cég kiszállítja a szomszéd országba, ahol megsütik. Innen már egyszerű az út az üzletkig, csupán egy kooperáló cégnek haza kell szállítania...

Elgondoltam, amint a jövő perccarusa így kínálja árulját: cseh, osztrák, román perccet vegyenek! Itt az import perccet! Ropogós sóperccet! Alig egyhetes...

De nem is folytatom tovább. Elég abszurd történetnek rémlik, mégis megkérdem: valóban nem sütnék többé sós kiflit — a korrózió miatt?

— füredi —

A párt-vb megtárgyalta:

Az Oroszlány Vidéke Tsz felkészülése az eredményes gazdálkodásra

Az oroszlányi és Oroszlány környéki termelőszövetkezetek egyesülésével létrejött megyénk területnagyság tekintetében második közös gazdasága. Az új tsz 834 tag és 113 állandó alkalmazott számára hivatott 1976. január 1-től munkát, megélhetést biztosítani. Ez utóbbi természetesen a közös munka eredményének függvénye. Eppen ezért tüzte legutóbbi ülésének napirendjére az oroszlányi városi párt-vb az új tsz választott vezetőinek beszámoltatását a tervezett politikai és gazdasági szervezeti elképzelésekről, eddigi intézkedéseiről.

Az Oroszlány Vidéke Tsz-nek 161,9 millió közös vagyona van, amelyből 78,9 millió a beruházott, 82,7 millió forint pedig a forgó vagyon. Éves árbevétele 126 millió. Ennek mintegy 60 százaléka az állattenyésztésből származik. Állatállományát 3200 szarvasmarha, (ebből mintegy 900 a tehén) 1500 sertés (ebből 160 az anyakoca) és 4500 juh (ebből 3000 az anyajuh) képezi. Foglalkoznak csirke-hizlalással is: az éves broiler kibocsátás mintegy 750 000.

Az új tsz vezetősége a közös gazdaság szervezeti felépítését a területi és az ágazati vezetés kombinációjából alakította ki. A szakmai irányítást két főágazat, két önálló ágazat és három üzemi egység keretében oldja meg. A vezetőség már megvitatta az 1976. évi termelési és pénzügyi előtervet, jóváhagyta az új munkarendet.

Az öt tsz egyesülésével létrejött területi koncentráció elősegíti a szakosítást. Az állattenyésztési főágazatban két nagyüzemi baromfitelep, két tejtermelő tehenészet, egy húshasznú tehenészet, egy marhahizlalótelep kialakítása van folyamatban — a meglévő majorok felhasználásával és fejlesztésével. A juhászatot a jelenlegi öt hely-

ről háromra összpontosítják, így lehetőség lesz a bárányhizlalás és a jekenevelés elkülönítésére is.

A felsorolt korszerűsítések közül a termelés további szakosítása érdekében új beruházások is szükségessé válnak. Olyanok, mint központi gépjárató és szervizműhely, műtrágyagyártó, szalmaszárító, terménytarló és keverőüzem építése. Mindezeket több év alatt, a termelési munkán és az eredményesebb gazdálkodáson keresztül kívánja megvalósítani a termelőszövetkezet. A kidolgozás alatt álló új munkabér-szabályzat a dolgozók fokozott anyagi érdekeltiségét alapul, olyképpen, hogy az eddigi munkabér-színvonal fenntartását, majd a későbbiek során ennek megengedett kereteken belüli emelését tervezi, — tartalmazta többek között a vezetőség jelentése.

Vámos Sándor, a városi pártbizottság első titkára elismerését fejezte ki a párt-vb nevében azért a körültekintő munkáért, amely az öt tsz egyesülését megelőzte. Külön kihangsúlyozta a választás útján létrejött előkészítő bizottság celtudatos tevékenységét. Megdicsérte az őszi munkák gyors elvégzésében tanúsított együttműködést, hangsúlyozva, hogy ez talán akkor sem lehetett volna összehangoltabb, ha a tsz-ek egyesülése már korábban megtörténik. Felhívta a figyelmet arra, hogy a tagok átlagéletkora magas. Javasolta, hogy a nyugdíjba menő tsz-tagok miatti várható munkaerőhiányt fiatal szakemberek alkalmazásával és megfelelő gépesítéssel ellensúlyozza a közös gazdaság. Egyben döntött a párt-vb is, hogy a tsz-ekben eddig külön-külön működő pártszervezetek megszűnnek; az egyesült tsz-ek egy pártszervezete lesz.

Sz. A.

A chilei nép szabadságáért

Chile népi iránti szolidaritás jutott kifejezésre különböző rendezvényeken az elmúlt napokban. Szóltak erről a tatabányai, a komáromi városi tanács ülésén. Röpgyűléseken fejtették ki állásponójukat a Beloiannisz Híradástechnikai Gyar tatabányai üzemének, a Tatabányai Szénbányák Nyugati 2-es üzemének dolgozói. Chile népi iránti szolidaritásukat juttatták kifejezésre a tatabányai-keresztvárosi 2-es számú Általános Iskola és a tatabányai ipari szakközpontiskola növendékei is.

Változatosak a demokratizmus fórumai a dorogi járás üzemekben

Az üzemi, munkahelyi demokratizmus érvényesülése, fejlődése, előrehaladásunk egyik fontos feladata. Gyakorlására számos fórumon nyílik lehetőség. A dorogi járás üzemének többségében, helyi kezdeményezések alapján, újakat is létrehozott. Van olyan termelőegység, ahol rendszeresen konzultál a vezetés a törzsgárda tagjaival, máshol, mint például a lábatlani cementgyárban, a vizkőzagyárban, vagy a Dorogi Szénbányánál, a szocialista brigádvezetőkkel találkoznak rendszeresen, hogy megvitassák a közös feladatokat. Elterjedtek a kiváló dolgozók és a fiatal műszaki- és közgazdasági szakemberek tanácskozásai is. Ismét máshol a művezetők kerekasztal-beszélgéseit honosították meg.

A vezetés egyre fokozottabb mértékben tart igényt a gyári kollektívák véleményére, de ezzel párhuzamosan igaz az is, hogy a munkások érdeklődése ugyancsak megnőtt a vállalati, gazdasági ügyek iránt.

A termelési tanácskozások az üzemi demokrácia közvetlen fórumai. Napirendjére fontos témák kerülnek, olyanok, amelyek közvetlenül érintik a dolgozók élet- és munkakörülményeit, a vállalat gazdálkodását, fejlődését. Nem közbülső tehát, hogy ki-ki hozzáfűzi-e a véleményét, elmondja-e javaslatát. Igaz, hogy a termelési tanács-

kozások előkészítésének módja, a téma megválasztása és feldolgozása már eleve döntő lehet. A közelmúltban részt vettem egy tanácskozáson, (nem termelési tanácskozás volt), amely hosszú- és középtávú, illetve éves terveket ismertett a hallgatósággal. Az előre kiadott anyag, amelynek éppen az a rendeltetése, hogy segítsen a felkészülésben, gondolatokat ébresszen és érleljen, sőt a kialakított vélemény kimondására készítsen, kizárólag táblázatokról áll. A vitaindító ugyan szavakba foglalta az összefüggéseket, a mit miterjedt a kiváló dolgozók és a fiatal műszaki- és közgazdasági szakemberek tanácskozásokról is. Mert gyakorlati a beszámolóban az olyan összevont adat, átfogó mutató, melynek megértéséhez, összefüggéseinek feltárásához megfelelő szintű műszaki, közgazdasági ismeretek szükségesek. Ha pedig egy témát nem sikerül megérteni, kénytelenek vagyunk lemondani mások véleményéről. Tehát nem közbülső, hogy mit, milyen megközelítésben visznek az egyes fórumok elé.

Tény, hogy a termelési tanácskozások szerepe megnőtt az utóbbi időben a dorogi járás üzemében. Ugyanakkor még mindig tapasztalható formáltság is. Erre a dorogi járási pártbizottság legutóbbi ülésén is rámutattak. A fej-

lődés vitathatatlan, de néhány felismert hiányosság felszámolásában előbbre kell lépni. Gondolni kell az egyes kisebb egységeket érintő, foglalkoztatási problémák megtárgyalására. Az egész gyár, gazdasági egység előnyére és hasznára válna, ha olyan témák is helyet kapnának a termelési tanácskozás napirendjében, amelyek „alapozó”, érdeklődést felkeltő céllal hangoztatnak el, és jobban kihasználják a fórum emberformáló, nevelő erejét.

A termelési tanácskozások csak egyike az üzemi demokratizmus fórumainak, de mert tájékoztató, ismereteket nyújt, és ugyanezt várja vissza, egyben nevel is, bátorít is. Az ismeretek terjesztésével például arra, hogy merjenek beleszólni a vállalat, saját üzemük dolgaiba, a mindannyiukat érintő kérdésekbe. Csak a hatékony tájékoztatás adhat kellő alapot a véleményalkotásra és nyilvánításra, a vezetés dolgaiba való aktív bekapcsolódásra.

A termelési tanácskozásokon elhangzott javaslatok, vélemények sorsa sem közbülső. Feldolgozásukkal a járás valamennyi üzemében foglalkoznak, s a végrehajtást a társadalmi szervek is szorgalmazzák. A javaslatok soráról többnyire a következő tanácskozáson adnak számot. Szerves része ez annak, amit a munkahelyi demokratizmus érvényesülésén értünk.

Gordos Géza

A győztes: a gyermelyi Petőfi Tsz Gagarin brigádja

— Tsz szocialista brigádok vetélkedőjének döntője —

A megye mezőgazdasági termelőszövetkezeteiben dolgozó szocialista brigádok részére a megyei termelőszövetkezetek területi szövetsége, valamint a megyei KISZ-bizottság hónapokkal ezelőtt öbbsfordulós vetélkedőt hirdetett. A versenybe a tsz-ekben dolgozó 116 szocialista, illetve szocialista címért küzdő brigád közül 32 nevezett be.

A döntőt pénteken délelőtt Tatabányán a Puskin Művelődési Házban rendezték meg. A döntőbe hét brigád került, minden kollektívát öt-öt személy képviselt. Nem volt könnyű a pontszerzés, mert a különböző munkaterületek dolgozóinak egyaránt lártasnak kellett lenni az írodalomban, a történelemben, a kül- és belpolitikában, mezőgazdasági szakismere-

tekben ahhoz, hogy helyezést érthessenek el. Történelmi témában az aktualitást figyelembe véve hazánk és benne megénk felszabadulásának története köré csoportosították a kérdéseket. A növény-termesztésen belül kertészeti, sőt növényvédelmi kérdésekre is felelniük kellett a versenyzőknek.

A válaszokat öttagú zsűri bírálta el, elnöki tisztét Ámon Ferenc, a megyei tanács elnökhelyettese látta el.

A több órán át tartó vetélkedő döntője az alábbi eredménnyel zárult: Első lett a gyermelyi Petőfi Tsz Gagarin szocialista brigádja 22 ponttal, 2. a tati Vörös Csillag Tsz Tessedik Sámuel brigádja 20 ponttal. Harmadik a tatabányai Szabadság Tsz Dobi István szocialista

brigádja 18 ponttal. Negyedik a nagyigmándi Új Élet Tsz Vörösmarty brigádja 9 ponttal. Az első négy helyezett brigádöt-öt-, négy-, három-, illetve kétezer forinttal jutalmazta a tsz-ek területi szövetsége. Az 5., 6. és 7. helyezést elért brigádok 1000-1000 forint pénzt jutalmat kaptak. A döntőn részt vevő két ifjúsági brigád, a tatabányai Szabadság Tsz Béke szocialista brigádja (5. helyezett), valamint a gyermelyi Petőfi Tsz Tyerskova brigádja (6. helyezett) a megyei KISZ-bizottságtól 2000-2000 forint különjutalmat is kapott.

A vetélkedő eredményeit, hasznát Ámon Ferenc összefoglalójában külön is méltatta. Balatoni József, a TESZOV titkárhelyettese pedig megköszönte a brigádok szereplését, aktivitását.